

686

Besluit van 28 december 1988, tot regeling voor personeel in rijksdienst met betrekking tot reizen naar andere landen anders dan in de uitoefening van de functie (Besluit melding privé-reizen)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, mede namens Onze Minister van Defensie van 12 augustus 1988, nr. AB88/33/U4;

Overwegende dat het in het belang van de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat wenselijk is regels te stellen voor personeel in rijksdienst dat uit hoofde van de functie toegang heeft tot gegevens welke als zeer geheim of geheim zijn gerubriceerd, in verband met het reizen naar dan wel verblijven in andere landen anders dan in de uitoefening van de functie;

Gelet op de artikelen 125f en 134, eerste lid, van de Ambtenarenwet 1929;

De Raad van State gehoord (advies van 4 oktober 1988, no. W04.88.0465);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, mede namens Onze Minister van Defensie van 15 december 1988, nr. AB88/33/9, directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid, directie Arbeidsvoorwaarden, afdeling Algemene Arbeidsvoorwaarden en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

1. Zij die krachtens aanstelling of arbeidsovereenkomst in dienst zijn van het Ministerie van Defensie in een vertrouwensfunctie waarin zij toegang hebben tot zeer geheime of geheime gegevens waarvan de kennisneming door niet-gerechtigden zeer ernstige of ernstige schade aan de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat kan veroorzaken, zijn verplicht van een, anders dan in de uitoefening van hun functie voorgenomen reis naar dan wel verblijf in de landen aangewezen op grond van artikel 21, eerste lid, onder b, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stb. 1987, 635) mededeling te doen aan Onze Minister van Defensie of aan een door deze aan te wijzen ambtenaar.

2. Zij die krachtens aanstelling of arbeidsovereenkomst in dienst van het Rijk zijn in een vertrouwensfunctie waarin zij toegang hebben tot

gegevens die op grond van het NAVO-beveiligingsvoorschrift op overeenkomstig niveau als zeer geheim of geheim als bedoeld in het eerste lid zijn gerubriceerd, zijn verplicht om van een anders dan in de uitoefening van hun functie voorgenomen reis naar, dan wel verblijf in de landen genoemd in dat voorschrift, mededeling te doen aan Onze minister, hoofd van het betrokken ministerie, of aan een door deze aan te wijzen ambtenaar.

3. Het eerste en het tweede lid zijn niet van toepassing op personen bedoeld in artikel 21 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Artikel 2

De personen, bedoeld in artikel 1, eerste en tweede lid, zijn verplicht na terugkomst van hun reis hierover verslag uit te brengen aan Onze minister, hoofd van het betrokken ministerie, of aan een door deze aan te wijzen ambtenaar.

Artikel 3

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag gelegen twee maanden na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

2. Het besluit kan worden aangehaald als: Besluit melding privé-reizen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 28 december 1988

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. P. van Dijk

De Minister van Defensie,
F. Bolkestein

Uitgegeven de vierentwintigste januari 1989

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 februari 1989, nr. 32

NOTA VAN TOELICHTING

In het belang van de staatsveiligheid, waaronder tevens de bondgenootschappelijke veiligheid wordt verstaan, gelden voor militairen beperkingen op het recht het land te verlaten in die zin dat het hun in het algemeen verboden is voor privé-doeleinden naar of door bepaalde landen te reizen. Deze beperkingen zijn bij Wet van 20 april 1988, Stb. 288, opgenomen in artikel 12e van de Militaire Ambtenarenwet 1931 en artikel 2e van de Wet rechtstoestand dienstplichtigen.

Voor het burgerpersoneel dat werkzaam is bij het Ministerie van Defensie is momenteel een ministeriële beschikking van 3 juli 1984, nr. PB84/1522/3254, van kracht op grond waarvan deze werknemers hun voornemen tot het maken van een privé-reis naar of door een der landen die in deze beschikking worden genoemd tenminste één maand voor de aanvang hiervan dienen te melden aan hun hoofd van dienst. Het is namelijk gebleken dat de inlichtingendiensten van deze landen een hoge prioriteit hechten aan het verkrijgen van gegevens betreffende de wijze van optreden van de krijgsmacht, procedures, mogelijkheden van wapens en wapensystemen etc. Het burgerpersoneel dat werkzaam is bij het Ministerie van Defensie zal niet in dezelfde mate als het militaire personeel kennis dragen van gegevens waarvan de geheimhouding in het belang van de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat geboden is.

Niettemin behoren tot dit personeel vertrouwensfunctionarissen die uit hoofde van hun functie toegang hebben tot NAVO-gegevens en nationale (zeer) geheime militaire gegevens. Deze vertrouwensfunctionarissen lopen, ten opzichte van vertrouwensfunctionarissen die bij andere departementen werkzaam zijn waar in het algemeen geen kennis kan worden genomen van dergelijke militaire gegevens, een verhoogd risico om bij verblijf in bepaalde landen de aandacht van de betreffende inlichtingendiensten op zich te richten.

Om deze reden achten wij het gewettigd om vertrouwensfunctionarissen die werkzaam zijn bij het Ministerie van Defensie en die zeer geheime of geheime stukken behandelen een meldingsplicht op te leggen.

Met het criterium genoemd in artikel 1, eerste lid, inzake de toegang tot zeer geheime of geheime gegevens is aansluiting gezocht aan dat voor de rubricering van dergelijke gegevens op grond van het Beveiligingsvoorschrift-II 1961 (besluit van de minister-president van 26 september 1961, AC nr. 143715).

In het bij Wet van 20 april 1988, Stb. 230, aan de Ambtenarenwet 1929 toegevoegde artikel 125f is de wettelijke basis gelegen die op grond van artikel 10, eerste lid, van de Grondwet voor het opleggen van dit soort reisbeperkingen is vereist. Deze algemene maatregel van bestuur is een nadere uitwerking hiervan. Een en ander is in overeenstemming met het bepaalde in artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

De in dit besluit neergelegde meldingsplicht strekt ertoe iedere ambtenaar die daarvoor in aanmerking komt te kunnen voorlichten omtrent de veiligheidsrisico's welke aan zijn voorgenomen reis zijn verbonden.

Het voorschrift gesteld in artikel 2 van dit besluit dient ertoe om eventuele gebeurtenissen die tijdens de reis hebben plaatsgevonden en die mogelijk een veiligheidsrisico inhouden ook als deze door de betrokken ambtenaar wellicht niet als zodanig zijn onderkend, ter kennis van het bevoegde gezag te doen komen zodat maatregelen ter beperking van de gevolgen getroffen kunnen worden.

Voor vertrouwensfunctionarissen die werkzaam zijn bij andere ministeries achten wij het invoeren van reisbeperkingen in beginsel niet noodzakelijk temeer daar niet is gebleken dat het feit dat momenteel bij de andere departementen voor de daar werkzame vertrouwensfunctionarissen geen reisbeperkingen meer gelden, tot problemen heeft geleid. Wel geldt voor vertrouwensfunctionarissen die kennis nemen van geclassificeerde NAVO-gegevens op grond van het NAVO-beveiligingsvoorschrift het voorschrift dat zij worden voorgelicht omtrent de veiligheidsaspecten die verbonden zijn aan een reis naar of door de in dat voorschrift bedoelde landen. Ten einde deze voorlichting mogelijk te maken zal ook voor deze ambtenaren een meldingsplicht als bovengenoemd moeten gelden. Deze is neergelegd in het tweede lid van artikel 1.

Het derde lid van artikel 1 zondert personeel dat werkzaam is bij of ten behoeve van een inlichtingen- of veiligheidsdienst van de werking van dit besluit uit, aangezien voor dezen bij de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stb. 1987, 635) een afzonderlijke regeling is getroffen welke beperkingen op het recht het land te verlaten inhoudt.

In de wijzigingswet met betrekking tot de Ambtenarenwet 1929 waarbij de door de Grondwet vereiste wettelijke basis voor het opleggen van reisbeperkingen is opgenomen is bepaald dat een algemene maatregel van bestuur waarbij voorschriften als in deze wet bedoeld worden gesteld niet eerder in werking treedt dan twee maanden na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin hij is geplaatst.

Deze termijn is hier derhalve in acht genomen. Het onderhavige voorstel is getoetst aan de hand van de beknopte vragenlijst die is opgenomen in de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur, zoals vastgesteld door de Minister-President op 16 januari 1985. Daaruit is gebleken dat tegen het voorstel uit dereguleringsoogpunt geen bezwaar bestaat.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. P. van Dijk

De Minister van Defensie,
F. Bolkestein